

УКРАЇНЬСКА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

На правах рукопису

ГРИЦАЙ Віктор Григорович

ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ
В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

08.00.05 - Економіка, планування, організація
управління народним господарством та
його галузями /сільське господарство/

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

В. Грицай

Дисертація є рукопис.

Робота виконана в Інституті аграрної економіки Української академії аграрних наук

Науковий керівник – доктор економічних наук, професор,
заслужений економіст України
Положенко Дмитро Васильович

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор,
член-кореспондент УААН
Борщевський Петро Прокопович
кандидат економічних наук, доцент
Сидоренко Михайло Ілліч

Провідна організація – Український державний аграрний
університет

Захід відбудеться 11 травня 1994 р. о 10 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради К.020.06.01 в Інституті аграрної економіки УААН за адресою: 252022, м.Київ-22, МСП, вул.Героїв оборони, 10, ІАЕ УААН

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці інституту.
Автореферат розісланий квітня 1994 р.

Вчений секретар спеціалізованої
вченої ради, кандидат економічних
наук

Малік М.І.

ЛННБ України ім.В.Стефаніка

00810422 (H)

Ім'я В. Стефаніка
ЛННБ України

B-29.057

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

I.1. Актуальність дослідження. Перетворення економіки аграрного сектора в сучасну, соціально орієнтовану ринкову модель з оптимальною її структурою вимагає активізації ринкових регуляторів. Одним з них поряд з цінами, кредитом тощо є прибуток.

Від ступеня дослідження теоретичних аспектів, в'язання порядку формування і використання прибутку в умовах багатуокладної економіки залежить подальше нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, що особливо актуально в сучасних умовах. Масу прибутку можна отримати при різних обсягах виробництва і затратах праці і коштів.

Прибуток як грошова форма додаткового продукту не розкриває всієї внутрішньої суті, оскільки він тісно пов'язаний із заробітною платою, ціною, собівартістю. Він сприяє кращому задоволенню особистих і колективних інтересів. Тому головний зміст прибутку в тому, що він є основним джерелом нагромадження, створення резервів, матеріального і економічного стимулювання, важливим показником ефективності виробництва. Необхідність чіткого розмежування цих рівнів, на нашу думку, є невідкладним завданням.

Прибуток, як економічна категорія, тривалий час вивчається вченими-економістами, але в економічній теорії проблема його формування і розподілу в нових умовах господарювання залишається мало дослідженою.

Перебудова організаційної структури сільського господарства ставить на порядок денний проблему, пов'язану із взаємовідносинами підприємств з державним бюджетом України. Функціонування сільськогосподарських підприємств у ринкових умовах вимагає, щоб прибуток був основним джерелом розширеного відтворення, а також формування

доходної частини державного бюджету.

За останні роки опубліковано ряд наукових праць, присвячених питанням підвищення прибутковості і рентабельності сільськогосподарських підприємств. Значний вклад в розробку теорії прибутковості в сільському господарстві зробили вчені економісти-аграрники: Г.В.Базарова, Я.М.Баренгольц, В.Р.Боев, О.А.Бугуцький, С.Б.Вальтер, В.Г.Венжер, М.П.Вітковський, П.І.Гайдуцький, М.Я.Дем"яненко. В.Н. Зимовець, І.І.Лукінов, М.Й.Малік, А.І.Малоков, О.М.Онищенко, Д.В. Полозенко, В.Є.Протасов, П.Т.Саблук, М.К.Фесенко, А.А.Фесина, О.М.Шпичак та інші вчені економісти. Однак значна частина теоретичних і прикладних досліджень формування і використання прибутку здійснена науковцями в період монополії суспільної власності. Прийняті Верховною Радою України закони передбачають нові цілі і завдання щодо організації сільськогосподарського виробництва, управління економікою АПК, розширення активності і сфери застосування вартісних факторів. Це в однаковій мірі стосується всіх колгоспів і радгоспів, а також підприємств системи "Укрсортонасіневооч", де значна частина радгоспів низькорентабельна. Все це є свідченням того, що проблема формування і використання прибутку актуальна, а її дослідження є необхідним.

1.2. Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є визначення формування і використання прибутку, розкриття шляхів удосконалення системи госпрозрахункових відносин в насінницьких господарствах України, підготовка пропозицій щодо підвищення прибутковості та подальшого поліпшення механізму стимулювання виробництва.

Для досягнення поставленої мети в дисертаційній роботі ставилися такі завдання :

- визначити місце і роль прибутку в системі господарських відносин;
- дослідити існуючий порядок формування і використання прибутку в насінницьких радгоспах;
- проаналізувати систему розподілу прибутку в насінницьких радгоспах;
- підготувати рекомендації по підвищенню рентабельності виробництва в радгоспах системи "Укрсортонасінсовоч".

1.3. Предмет і об'єкт дослідження. Предметом дослідження є теоретичні і практичні питання формування та розподілу прибутку в сільськогосподарських підприємствах. За об'єкт дослідження взято радгоспи по вирощуванню насіння овочевих культур об'єднання "Укрсортонасінсовоч".

1.4. Методологія і методика дослідження. Теоретичною і методологічною базою дослідження були: діалектичний метод пізнання, системний підхід до економічних явищ, законодавчі та нормативні акти Верховної Ради України, Кабінету Міністрів, фундаментальні наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем господарського розрахунку, ціни, прибутку.

При дослідженні були використані дані Міністерства статистики України з питань розвитку сільськогосподарства в сучасних умовах.

При підготовці дисертаційної роботи широко використовувалися статистико-економічний, графічний, абстрактно-логічний та монографічний методи. В дослідженнях застосовувалися прийоми кореляційно-регресивного і дисперсійного аналізу. На підставі виконаних розрахунків робились практичні висновки.

I.5. Наукова новизна дослідження. В процесі дослідження одержано результати, які визначають наукову новизну дисертаційної роботи:

- вперше проведено комплексний аналіз формування і використання прибутку в насінницьких радгоспах системи "Укрсортонасінневооч" в нових умовах господарювання ;

- виявлено основні причини негативних явищ в економіці досліджуваних господарств;

- проведено кількісний аналіз структури і динаміки прибутку в господарствах системи "Укрсортонасінневооч";

- визначено оптимальний рівень концентрації і спеціалізації виробництва насіння овочевих культур;

- запропоновано комплексний підхід і визначено шляхи ефективного використання результатів аналізу фінансового стану підприємств;

- визначено основні фактори, що забезпечують стабільну платоспроможність та ефективне використання основного і оборотного капіталів;

- запропоновано новий підхід до удосконалення безготівкових розрахунків із заготівельними організаціями;

- розроблено пропозиції по дальшому підвищенню рентабельності насінницьких господарств на основі оптимізації їх внутрішньогалузевих витрат.

I.7. Апробація і впровадження результатів дослідження. Одержані в процесі дослідження результати доповідались на науково-практичних конференціях і семінарах з питань розвитку агропромислової галузі взагалі і насінництва зокрема. Окремі розробки, які мали практичне значення, впроваджувалися в насінницьких господарствах

об'єднання "Укрсортнасіневоц".

I.8. Публікації. Основні результати досліджень опубліковані в 7 наукових роботах загальним обсягом 1,3 друк.арк.

I.9. Обсяг і структура дисертації. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаної літератури. Загальний обсяг дисертаційної роботи 193 стор. машинописного тексту. Вона містить 6 малюнків та 14 таблиць.

I.10. Зміст роботи. У вступі обґрунтована актуальність теми, поряд з метою і завданням визначені предмет, об'єкт і методика дослідження, викладені наукова новизна та практична цінність одержаних результатів по визначеній темі.

У першому розділі - "Прибуток як основа госпрозрахункової діяльності підприємств" - аналізується економічний зміст прибутку і його функції в розширеному відтворенні сільськогосподарських підприємств, розглядається взаємозв'язок прибутку із господарським розрахунком. Вихідним етапом в дослідженні прибутку є аналіз додаткового продукту і відносин господарювання в ринкових умовах. Розкрито економічну сутність необхідного продукту, який забезпечує відтворення робочої сили, а також додаткового продукту, та їх вплив на ефективність сільськогосподарського виробництва.

У другому розділі - "Стан, аналіз і тенденції формування та використання прибутку" - здійснено аналіз сучасного стану досліджуваних господарств і виявлено основні тенденції прибутку, здійснено критичний аналіз методики визначення платоспроможності підприємств відповідно до нових умов господарювання.

У третьому розділі - "Резерви підвищення рентабельності національних господарств" - обґрунтовано шляхи підвищення прибутко-

вості господарств на основі інтенсифікації, концентрації і спеціалізації виробництва; обґрунтовано оптимальний розмір площ посіву насінницьких культур в різних природно-кліматичних зонах України.

У заключчій частині узагальнено результати досліджень і систематизовано пропозиції щодо формування і розподілу прибутку в насінницьких господарствах.

П. ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Зід ступеня пізнання і використання прибутку в значній мірі залежить розвиток та ефективність функціонування товарно-грошових відносин і госпрозрахунку, який взаємодіє з усіма стадіями відтворювального процесу і тому його слід розглядати не лише як метод господарювання, а і як сукупність економічних відносин.

В ринкових умовах економічні відносини набувають товарно-грошового характеру. Здійснюючи відтворення на вартісній основі і організовуючи його на принципах госпрозрахунку, підприємства повинні підвищувати матеріальну зацікавленість виробничих колективів у кінцевих результатах праці. Але слід забезпечити реформування власності, здійснивши економічне регулювання, особливо на мікрорівні.

У дисертації підкреслюється, що перехід до ринку вимагає не лише трансформування госпрозрахунку в напрямі розвитку товарно-грошових відносин, в першу чергу через розробку гнучкої системи відносин між виробничими структурами, а й на основі виникнення різних форм власності шляхом нових земельних відносин, роздержавлення засобів виробництва. Роздержавлення і подальша приватизація існуючої матеріально-технічної бази аумовляє новий економічний механізм внутрішньогосподарських відносин. Організація діяльності

підприємств на основі внутрішньогосподарських і товарно-грошових відносин вимагає застосування чітко відпрацьованого цінового механізму всередині самого господарства. Це веде до децентралізації обліку, що дає змогу здійснювати аналітичну роботу безпосередньо в первинних трудових колективах. В результаті виникає потреба в розробці нових нетрадиційних підходів до організації планування виробництва сільськогосподарської продукції.

Автор дійшов висновку, що планування повинно здійснюватися на базі прямих господарських зв'язків. Важливу роль при цьому має відіграти маркетингова програма, яка будується на основі вивчення попиту покупців і пропозиції виробників. В умовах ринку передбачається зміна принципів планування /планування власної діяльності за участю виробників та їх партнерів з використанням альтернативних підходів до виконання плану при забезпеченні його соціальної спрямованості/, що зумовляє необхідність існування різних його форм: індикативного, імперативного та ініціативного. В роботі внутрішньогосподарське планування розглядається як економічна основа цивілізованого ринку, передумова реалізації державного регулювання виробництва та науково обгрунтованої організації внутрішньогосподарських відносин.

В сучасних умовах особливого значення набуває така категорія, як інтерес. Для ліквідації протиріч між суспільними, колективними, особистими інтересами та спрямування людського і матеріального потенціалу агропромислового комплексу на підвищення добробуту населення, виробничники повинні стати господарями засобів виробництва і прибутку. Ця нова проблема виникла і загострилася лише в умовах переходу України до ринкових відносин, які можуть активно розвиватися при наявності багатуокладної економіки і здорової конкуренції.

Власність і прибуток між собою тісно взаємодіють: власність впливає на прибуток і навпаки - прибуток впливає на власність, тому що власність - це категорія економічна, а не політична. По-на є тим економічним фундаментом виробництва й виробничих відносин, на якому ґрунтується економічна і політична система суспільства.

В дисертації ґрунтовно проаналізовано вплив цінового механізму на масу прибутку і зроблено висновки про те, що недосконалість цінового механізму впродовж багатьох років зумовила необхідність запровадження бюджетного фінансування. Але, як показав досвід, воно не в змозі замінити функцію прибутку - джерела фінансування розширеного відтворення. Доведено, що фінансування з бюджету стримує розвиток підприємства, знижує ініціативу колективу і кожного робітника, якщо воно діє безадресно, не має певного цільового призначення.

Аналізуючи економічну сутність прибутку, автор окреслив притаманні йому функції, які на основі тісної взаємодії з іншими підйомами сприяють зміцненню економіки сільськогосподарських підприємств. Однак функції, що характеризують зв'язок прибутку із господарською діяльністю, не вичерпують його значення, оскільки йому належить велика роль у формуванні доходів державного бюджету. Прибуток - це найбільш ефективний інструмент розподілу і перерозподілу нагромаджень між підприємствами та державою. Взаємовідносини між ними повинні будуватися на певному об'єкті оподаткування. В сучасних умовах об'єктом оподаткування повинен виступати прибуток, який має вирішальне значення для стимулювання самостійної діяльності у виробничій сфері.

В дисертаційній роботі підкреслюється особлива роль ціни на

продукцію, що реалізується по різних каналах.

Для забезпечення нормального кругообігу коштів в дисертації розроблені комплексні підходи до визначення платоспроможності підприємства, використовуючи при цьому такі показники, як ліквідність, забезпеченість власними оборотними засобами, раціональне розміщення їх і цільове використання, стан дебіторсько-кредиторської заборгованості.

Для визначення ліквідності в роботі пропонується використовувати систему коефіцієнтів: абсолютної платоспроможності, співвідношення позичених і власних коштів. Аналіз ліквідності дає змогу визначити фінансовий стан підприємства та виявити вплив основних факторів на платоспроможність підприємства.

Проведені дослідження дозволили автору дійти висновку, що значні додаткові грошові надходження у вигляді надбавок до закупівельних цін дещо ускладнили механізм госпрозрахунку в колгоспах і радгоспах, хоча і вплинули на фінансовий стан насінницьких господарств, про що свідчить таблиця I.

I. Вплив диференційованих надбавок до закупівельних цін на розмір прибутку в насінницьких господарствах, млн.крб.

Рік	: Валова : продукція	: Прибуток	: Надбавки : з державного : бюджету	: Питома вага : надбавок у : прибутку, %
1987	301,7	35,5	25,3	71,3
1988	346,3	63,8	63,0	98,9
1989	368,6	110,1	63,7	62,5
1990	398,6	115,8	50,7	43,8
1991	340,8	275,4	50,5	22,0
1992	226,7	3326,4	2513,4	75,7

Як свідчать дані табл. I, прибуток за 1992 р. порівняно з 1991 р. в господарствах об'єднання "Укрсортизневооч" зріс в 12 разів, а надбавки з державного бюджету - в 41 раз. Але це сприяло тільки початковому ефекту.

В дисертації автор відмічає, що, починаючи з 1991 р., виробництво валової продукції в цих господарствах почало скорочуватися. Тому при проведенні економіко-аналітичних розрахунків для визначення ефективності роботи підприємств доцільно користуватися показником прибутку без урахування надбавок до закупівельних цін, особливо при прогнозуванні рівня цього показника.

Необхідною умовою подальшого зміцнення госпрозрахунку є система розподілу прибутку, яка повинна сприяти стимулюванню підвищення ефективності і зниження виробничих витрат, підвищенню заінтересованості робітників у кінцевих результатах праці. Розподіл прибутку в досліджуваних господарствах наведено в табл. 2.

У зв'язку з тим, що, починаючи з 1992 р. відрахування до централізованого фонду розвитку виробництва, науки і техніки припинено, значно поповнено резервний фонд, який виступає основним джерелом фінансування як приросту нормативу власних оборотних коштів, так і капітального будівництва.

В дисертації автор підкреслює, що виробничий процес залежить не лише від стану, рівня використання основних фондів, а й від оборотних коштів, своєчасності проведення розрахунків, платоспроможності покупців. В сучасних умовах необхідно удосконалювати форми безготівкових розрахунків. Одним із сучасних і перспективних форм безготівкових розрахунків є вексель - цінний папір, який засвідчує безумовне зобов'язання векселедавця сплатити поставачальнику у визначений строк певну сум грошей. Особливість розрахунку векселями

2. Розподіл прибутку в радгоспах об'єднання
"Укресортнасінісовоч" по роках, тис.крб.

Показники	1990		1991		1994	
	Сума	% до балансо-вого прибут.	Сума	% до балансо-вого прибут.	Сума	% до балансо-вого прибут.
Балансовий прибуток	110557	100	115809	100	3326438	100
Направлено						
Платеж в бюджет	1796	1,55	1937	0,7	6826	0,21
Оплата процентів банку	2495	2,15	2938	1,07	3500	0,1
Прибуток розрахунковий	111518	96,30	270484	98,23	3316112	99,69
В централізований фонд розвитку виробництва, науки і техніки	340048	29,4	86738	31,5	3072	0,09
Фонд матеріального висхочення	16792	14,5	45159	16,4	169837	5,11
Фонд соціального розвитку	22930	19,8	60303	21,9	640400	19,25
Фонд розвитку виробництва, науки і техніки	37748	32,6	68284	28,3	486356	14,6
Резервний фонд	-	-	-	-	2016447	60,6

полягає в тому, що при виникненні у власника векселя потреби в коштах раніше визначеного строку, він може передати вексель банку і отримати під нього кредит. В разі оплати векселя в зазначений термін власник його, крім належних сум за реалізовані матеріальні

цінності, отримує ще й певну суму у вигляді процента банку.

Важливим результатом дослідження є виявлення шляхів підвищення прибутковості виробництва насінницької галузі в господарствах системи "Укрсортнасінноовоч". За допомогою методу групувань автору вдалося виявити вплив інтенсифікації на ефективність виробництва овочевих культур в різних природно-кліматичних зонах. За допомогою системи рівнянь, за формулою параболи другого порядку, встановлена залежність суми прибутку від затрат на 1 га посіву огірків в зоні Степу /мал.1/. Парабола другого порядку має перегин на рівні затрат в розмірі 928 крб. на 1 га посіву насінників огірків. Це свідчить про те, що подальше зростання вкладень приводить до зниження їх ефективності.

Для вивчення кількісного впливу інтенсивності виробництва на формування прибутку в роботі розраховувались множинні кореляційно-регресивні моделі господарств різних природно-кліматичних зон. Поряд з фактором інтенсифікації в модель прибутковості 1 га включено фактори спеціалізації і концентрації виробництва.

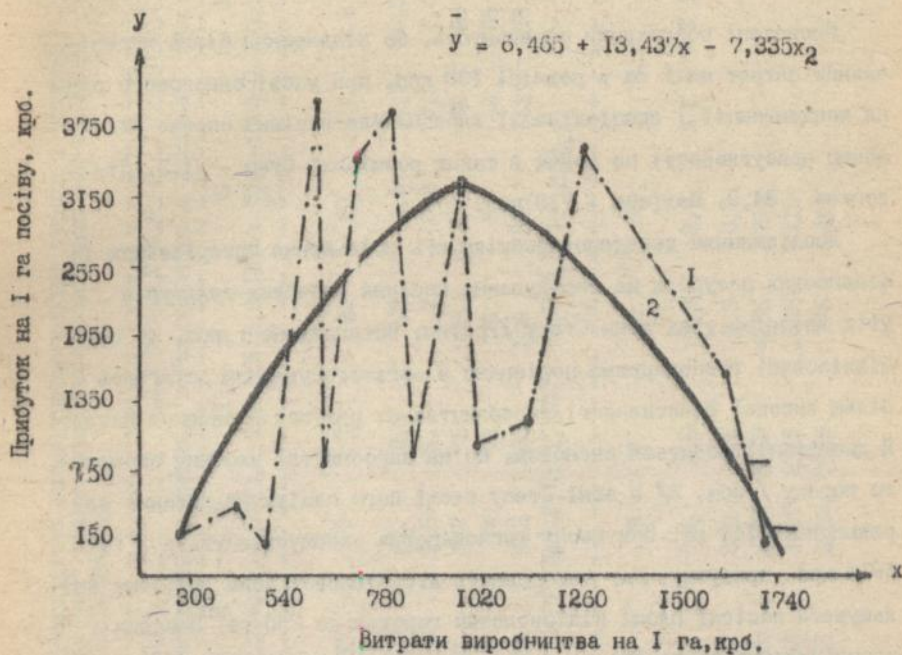
Проведений аналіз результатів розрахунків вказує на наявність їх тісного зв'язку з прибутковістю. Це яскраво характеризують наведені рівняння регресії:

$$\text{Степ} - \bar{Y}_{x_1-x_3} = -127,957 + 0,713 x_1 + 3,222 x_2 - 5,115 x_3$$

$$\text{Лісостеп} - \bar{Y}_{x_1-x_3} = -231,109 + 0,349 x_1 - 16791 x_2 + 1,030 x_3$$

$$\text{Полісся} - \bar{Y}_{x_1-x_3} = -28,272 + 0,078 x_1 + 10668 x_2 + 0,297 x_3$$

/ $\bar{Y}$ -прибуток на 1 га посіву, крб.; x_1 - витрати виробництва на 1 га крб.; x_2 -питома вага посівів насінників овочів в плоді

Мал. I. Графічне зображення впливу рівня інтенсивності виробництва насіння пшівків на прибутковість одиниці площі посіву

1 - - - - - фактичні дані

2 _____ теоретичні дані

ріллі,%; x_3 - питома вага товарності насінників овочевих культур, % /.

Проведені розрахунки переконують, що підвищення рівня матеріальних затрат на 1 га в розмірі 100 крб. при умові однакового рівня концентрації і спеціалізації виробництва насіння сприяє підвищенню прибутковості по зонах в таких розмірах: Степ - 71,3, Лісостеп - 34,9, Полісся - 7,8 крб.

Дослідженням доведено необхідність збільшення матеріальних і фінансових ресурсів на вирощування насіння овочевих культур в усіх господарствах зони Степу України. Встановлено також, що спеціалізовані господарства порівняно з багатогалузевими досягають більш високої ефективності виробництва за рахунок зменшення витрат. В дисертації робиться висновок, що на виробництві насіння овочевого гороху /табл. 3/ в зоні Степу площі його посіву не повинні перевищувати 140 га. При цьому господарства одержуватимуть з 1 га 1015 крб. прибутку. Для господарств лісостепової зони доцільно збільшувати посівні площі під овочевим горохом до 250 га. Завдяки цьому прибутковість зростає в три рази і становитиме 395 крб. з 1 га посіву. Що стосується інших овочевих культур, то їх посівна площа не повинна перевищувати 65 га.

В дисертації автор довів, що підвищення рівня спеціалізації насінницьких господарств на 1% зумовляє збільшення прибутку з кожного гектара посіву в Степу - 3,23 крб., Лісостепу - 16,79 і Поліссі - 10,57 крб. При обробці двофакторної дисперсійної моделі прибутку доведено, що поєднання факторів спеціалізації і концентрації в господарствах степової зони зумовляє збільшення прибутку на 1 га посіву на 46 процентів.

В той же час спеціалізація збільшує цей показник на 23,3%.

В роботі доведена необхідність притримування позональної спеціалізації господарств. В зоні Степу доцільно збільшити виробництво насіння цибулі, гороху, кавунів, в лісостеповій зоні - огірків і моркви, а в зоні Поділля - насіння калусту.

Однією з важливих умов вирішення проблеми прибутковості насінницьких господарств є активізація людського фактора, в основі якої повинні бути власність на засоби виробництва і прибуток.

Основні положення дисертаційної роботи викладені в наступних публікаціях автора:

1. Інтеграція особистого господарства з громадським виробництвом // Всеукраїнська координаційна науково-методична нарада. - Київ, 1991, 0,14 друк.арк. /рос.мова/.

2. Фінансово-кредитний механізм в умовах ринку /у співавт./ // Економічні проблеми розвитку АПК в умовах переходу до регульованої ринкової економіки. Тези доп.наук.-практичн. конф.мол.здіж вчених. - Курськ, 1991, 0,03 друк.арк. /рос.мова/.

3. Формування прибутку радгоспів в умовах ринку // Ринки і ринкові відносини в системі агропромислового комплексу України. Збірник наукових праць. - Київ, 1991, 0,15 друк.арк.

4. Формування цін на сортове насіння овочевих і баштанних культур // Ціни і ціноутворення в умовах переходу до ринкових відносин. Збірник наукових праць. - Київ, 1992, 0,15 друк.арк.

5. Прибуток як інструмент управління економікою // Вісник аграрної науки, № 8, 1993, 0,21 друк.арк.

6. До методики аналізу фінансового стану підприємства /у співавт./ // Вісник аграрної науки, № 10, 1993, 0,23 друк.арк.

7. Механізм безготівкових розрахунків в умовах ринку /у співавт./ // Фінансовий і ціновий механізм АПК в умовах переходу до ринку. - Київ: Урожай, 1993, 0,3 друк.арк.

Підписано до друку 06.04.1994 р. Формат 60 x 84 1/16, Папір друк. Обл.-вид.арк. 1,0. Ум.друк.арк. 1,4. Тираж 100 прим. Зам. 60.

ДІП Інституту аграрної економіки УААН, 252127, Київ - 127, вул.Героїв оборони, 8

AB 29.631

AB 29.631